raadsvoorstel

Agendapunt 2021, nr. X-pm
Zaaknummer 2020843
Te behandelen door L.C.M. Frings

Onderwerp: Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk

Aan de raad,

Inleiding
De Nederlandse politiek is overeengekomen om de broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% te verminderen ten opzichte van 1990. Om dit doel te realiseren is in juni 2019 het Klimaatakkoord gepresenteerd. Het Klimaatakkoord bevat ruim 600 afspraken verdeeld over de sectoren elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik en mobiliteit.

Ongeveer een vijfde van de totale CO2 uitstoot in Nederland wordt veroorzaakt door wegverkeer. Schoner, elektrisch, vervoer is een belangrijke pijler in het bereiken van klimaatdoelstellingen. Zo is de ambitie uitgesproken dat alle nieuw verkochte auto's in 2030 emissieloos moeten zijn. Dit kan vertaald worden naar een nationaal wagenpark van zo'n 1,9 miljoen elektrische personenvoertuigen in 2030. Al deze voertuigen hebben een laadbehoefte; moeten opgeladen worden op het werk, thuis of op andere locaties. Rijders van een elektrische auto (e-rijders) die niet de beschikking hebben over een eigen oprit zijn deels afhankelijk van laadpalen in de openbare ruimte. Dit stelt de gemeente voor een flinke opgave. Want om het toenemende aantal elektrische voertuigen te faciliteren zal de laadinfrastructuur in het juiste tempo moeten meegroeien. Daarom heeft de rijksoverheid met het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), marktpartijen en netbeheerders afspraken gemaakt over het ontwikkelen van een dekkend, toegankelijk, betaalbaar en veilig netwerk van laadpalen. Deze afspraken zijn opgenomen in de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL); een onderdeel van het Klimaatakkoord. In de NAL is onder meer afgesproken dat elke gemeente medio 2021 een visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad vaststelt.

Het doel van de integrale laadvisie is om een strategie op te stellen waarmee tijdig passende laadinfrastructuur voor elektrische personenvoertuigen wordt gerealiseerd. De visie geeft richting aan de transitie naar elektrisch vervoer en behelst een vijftal onderwerpen:

1.Type laadinfrastructuur: De verhouding private, semipublieke en/of publieke laadpunten;
2.Soorten laadpunten: Reguliere laadpalen, laadpleinen en snelladen;
3.Uitvoeringsmodel: De wijze van samenwerking met marktpartijen voor de uitrol van publieke laadpunten;
4.Plaatsingsstrategie: Vraag gestuurd en/of meer proactief plaatsen;
5.Participatie: Het verkrijgen van draagvlak voor laadvoorzieningen in of nabij woonwijken.

Per onderwerp zijn een aantal strategische keuzes gemaakt. Deze zijn uitgewerkt in de laadvisie en passend bij onze ambitie om elektrisch vervoer te stimuleren. De visie wordt afgesloten met de plaatsingsleidraad. De plaatsingsleidraad omvat een aantal locatie- en plaatsingscriteria voor het aanwijzen van geschikte locaties voor openbare laadinfrastructuur en biedt daarmee houvast voor een zorgvuldige afweging.

Winterswijk heeft op dit moment ongeveer 47 publiek toegankelijke laadplekken. De verwachte groei van het aantal elektrische voertuigen is door kennis- en innovatiecentrum ElaadNL proberen te duiden in een benodigd aantal publieke laadplekken. Voor de jaren 2025, 2030 en 2035 wordt verwacht dat

respectievelijk 102, 270 en 604 publieke laadplekken benodigd zijn. Uitgangspunt van onze laadvisie en plaatsingsleidraad is dat laadinfrastructuur de groei van elektrisch vervoer niet mag beperken. Wij nemen verantwoordelijkheid en dragen zorg voor een dekkend netwerk van publieke laadpalen.

Voorstel
De Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad vast te stellen.

Relatie met (huidig) beleid
In de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), een onderdeel van het Klimaatakkoord, is de afspraak opgenomen dat elke gemeente medio 2021 een laadvisie en plaatsingsleidraad vaststelt.
De Achterhoekse gemeenten (Naast Winterswijk; Aalten, Oost Gelre, Berkelland, Bronckhorst, Oude IJsselstreek en Doetinchem) hebben hier in regionaal verband invulling aan gegeven door het opstellen van Achterhoekse visie op laadinfrastructuur. De regionale visie geeft richting aan de gemeentelijke visie, maar gaat niet over lokaal plaatsingsbeleid. Het schetst enkele uitgangspunten en criteria ten aanzien van laadinfrastructuur en legt daarmee de basis voor de gemeentelijke laadvisie. Toegankelijkheid, gebruiksgemak en betaalbaarheid zijn enkele voorbeelden van uitgangspunten. Ook komen in de regionale visie gemeentegrensoverschrijdende onderwerpen aan bod als het ontwikkelen van deelauto initiatieven en snellaadinfrastructuur.

Raakvlakken met bestaande beleidskaders: Uitvoeringsagenda duurzaamheid 2019-2022 (Duurzaam Winterswijk, De toekomst maken we samen!), Centrumvisie Winterswijk (in ontwikkeling), Woonvisie Winterswijk 2020-2025, Verkeersstructuurplan 2010 en de Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020, Omgevingsvisie Buitengebied Winterswijk, Erfgoednota Oost-Achterhoek 2021-2024, Beleidsnota Economie 2017, Winterswijk Drempelvrij Inclusie-agenda 2.0 en het Handboek Openbare Ruimte.

Beoogd(e) effect(en)
Met de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad neemt de gemeente Winterswijk verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor het realiseren van een dekkend netwerk van publieke laadpalen. Uitgangspunt is dat laadinfrastructuur de groei van elektrisch vervoer niet mag beperken. Wij willen elektrisch vervoer stimuleren en hebben onze ambitie en strategie vastgelegd in de visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad. Batterij-elektrisch rijden heeft een positief effect heeft op onze luchtkwaliteit en leefbaarheid; de elektrische auto stoot minder CO2 uit en is stiller. De transitie naar elektrisch vervoer kan voor een aanzienlijk deel bijdragen aan een klimaatneutraal Winterswijk in 2050.

Argumenten
Het stimuleren van elektrisch vervoer sluit aan op het Coalitieakkoord 2019-2022, 'Winterswijk wint! Duurzaam en daadkrachtig d'ran'
Eén van de drie hoofdthema's in het coalitieakkoord is duurzaamheid. Ook het verduurzamen van mobiliteit komt in het coalitieakkoord aan bod: *"Daar waar de gemeente zelf invulling kan geven en/of voorwaarden kan stellen, is groene mobiliteit een punt van aandacht."*

Het stimuleren van elektrisch vervoer is in lijn met de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid 2019-2022, 'Duurzaam Winterswijk, De toekomst maken we samen!
De gemeente Winterswijk wil werk maken van duurzaamheid. In de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid zijn de ambities uit het coalitieakkoord, alsook toezeggingen en moties, vertaald naar concrete activiteiten: wat willen wij bereiken en wanneer? De aanpak zet in op eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven, maar de gemeente onderkent ook het belang van haar eigen rol: *"De gemeente geeft het goede voorbeeld en stimuleert en ondersteunt waar nodig"* en "*Indien nodig neemt de gemeente de regie en ondersteunt bij de uitvoering."*

Actiepunten op het gebied van duurzame mobiliteit zijn terug te vinden onder focuspunt 'energieneutraal Winterswijk' project '1.6: mobiliteit', resultaat: *"Meer laadpalen voor elektrische auto's in de openbare ruimte en bij gemeentelijke gebouwen"*. Vanuit de context: *"Om elektrische mobiliteit te stimuleren is het belangrijk daarvoor de voorwaarden te scheppen".*

De batterij-elektrische auto is op dit moment het meest doorontwikkeld en het meest logische schone alternatief
Verwacht wordt dat de groei van het aantal elektrische voertuigen de komende jaren exponentiele vormen gaat aannemen. Een ontwikkeling die een positief effect heeft op onze luchtkwaliteit en leefbaarheid; de elektrische auto stoot minder CO2 uit en is stiller. De transitie naar elektrisch vervoer kan voor een aanzienlijk deel bijdragen aan een klimaatneutraal Winterswijk in 2050.

Met het vaststellen van de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad wordt aangegeven welke rol de gemeente Winterswijk gaat vervullen om een dekkend netwerk van publieke laadpalen te realiseren
De afgelopen jaren ontbrak een heldere visie op laadinfrastructuur. Dit betekende dat steeds meer aanvragen afzonderlijk werden behandeld en per aanvraag gezocht werd naar de best passende oplossing. Naast het feit dat dit een vlot realisatieproces in de weg staat, geeft het ook onvoldoende invulling aan de ambities die wij als gemeente willen nastreven. Met het vaststellen van de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad ontstaat een document waarin onze ambities verankerd liggen, een strategie wordt geformuleerd en een document die duidelijke handvatten biedt voor in de uitvoering.

Financiële aspecten/risico's
Om te borgen dat de laadinfrastructuur meegroeit met de vraag hebben de provincies Gelderland en Overijssel aan inliggende gemeenten het voorstel gedaan om deel te nemen aan de nieuwe concessie. Deze nieuwe concessie biedt de mogelijkheid om voor een periode van 3 tot 5 jaar (afhankelijke van het wel of niet verlengen) publieke laadpalen in onze gemeente te realiseren. De gemeente Winterswijk kiest ervoor om deel te nemen aan de regionale concessie.

Op basis van de nieuwe concessie is de verwachting dat vraag gestuurde plaatsing van reguliere laadinfrastructuur kan worden uitgevoerd zonder financiële bijdrage van de gemeente. Dit geldt ook voor het proactief plaatsen van reguliere laadinfrastructuur. Op basis van de gestelde prognoses kan de gemeente Winterswijk jaarlijks 4 publieke laadpalen kosteloos vanuit de concessie plaatsen.

Mocht blijken dat nog niet voldaan wordt aan de behoefte van de gemeente, dan kan de gemeente iedere willekeurige locatie aanwijzen voor de plaatsing van een publieke laadpaal (ook wel strategische palen). De concessiehouder is verplicht deze laadpaal te realiseren. De gemeente betaalt de concessiehouder een eenmalige vergoeding van €1.500,- (hoogte nog ter discussie) per laadpaal, ongeacht het werkelijke verbruik.

Tevens dient de nieuwe concessiehouder voor eigen rekening zorg te dragen voor plaatsing van een flessenhalspaal met bebording, conform de hiervoor geldende voorschriften, tenzij gemeenten nadrukkelijk aangeven zelf zorg te dragen voor de bebording. Ook bij uitbreiding naar het tweede parkeervak dient de concessiehouder zorg te dragen voor bebording. Wel verwacht de concessiehouder dat de gemeente geen precario en/of leges heft voor het doorlopen van de procedures en/of de procedure verkeersbesluit.

Voor reguliere laadpalen die we op aanvraag plaatsen, gaan we uit van een ambtelijke capaciteitsbijdrage van 8 uur per laadpaal. Dit is bestemd voor onder meer het nemen van het verkeersbesluit en het proces van afstemming en plaatsing. Daarnaast vraagt het opstellen en valideren van de plankaart inzet van de gemeente. Afhankelijk van de grootte van de gemeente is de inschatting dat dit elke gemeente 60 tot 100 uur kost.

Met ingang van 2022 is structureel een budget opgenomen van €10.500,- voor strategische laadpalen en/of de uitvoer van de pilot. Een globale planning van de nieuwe concessie onder het kopje 'vervolgprocedure en planning'.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
Nederland en Europa bouwen aan wet- en regelgeving voor elektrisch laden. Nu al relevant zijn de Europese richtlijnen voor de energieprestatie van gebouwen: de Energy Performance of Buildings Directive (EPBD III). Nederland heeft deze vastgelegd in het Bouwbesluit. De richtlijn verplicht om laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen aan te leggen bij nieuwbouw, bij ingrijpende renovaties of bij bestaande grotere gebouwen, ook als deze niet worden verbouwd.

Aspecten van duurzaamheid
De groei van het aantal elektrische voertuigen heeft een positief effect op onze luchtkwaliteit en leefbaarheid; de elektrische auto stoot minder CO2 uit en is stiller. De transitie naar elektrisch vervoer kan dan ook voor een aanzienlijk deel bijdragen aan een klimaatneutraal Winterswijk in 2050. Het geheel is in lijn met onze ambities uit het Coalitieakkoord en de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
In de afgelopen maanden zijn de eerste contacten gelegd met Ondernemerskring Winterswijk (OWIN), Ondernemersvereniging Buitengebied Winterswijk (OBW), ABH-city, Koninklijke Horeca Nederland (KHN) - afdeling Winterswijk, 100% Winterswijk en Vereniging Verblijfsrecreatie Winterswijk. Het eerste contact had een informatief karakter; een kennismaking met het onderwerp laadinfrastructuur en bijbehorende opgave. De gemeente Winterswijk wil in gesprek blijven met onze ondernemers en proberen dit in een meer structurele vorm te gieten. De ontwikkelingen gaan snel, het is in het belang van eenieder om elkaar hierover tijdig te informeren en zo nodig te anticiperen.

Vervolgprocedure/evaluatie
De (globale) planning voor de nieuwe concessie ziet er als volgt uit:
Akkoord deelname en mandateren provincie: 1 oktober 2021
Voorziene publicatie definitieve aanbestedingsstukken: medio oktober 2021
Voorziene gunning: maart 2022
Start in behandeling nemen van aanvragen voor laadpalen: maart 2022
Start plaatsing laadpalen: 1 juli 2022

Winterswijk, 28 september 2021

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

De secretaris, de burgemeester,

G.W. Goedmakers B.J.J. Bengevoord